

Bjorn Lomborg: Nefungující zelená politika způsobuje nárůst cen energií

- CZ24 News | 13. července 2022

Politické elity nemohou pokračovat v prosazování nákladné zelené politiky, aniž by se setkaly s odporem. S rostoucími cenami roste riziko nespokojenosti a svárů, jak jsme toho nyní svědky v případě nizozemského protestu #FarmersProtest nebo ve Francii v případě protestního hnutí "žlutých vest".

O autorovi článku: *Bjorn Lomborg je prezidentem Kodaňského konsensu a hostujícím pracovníkem Hooverova institutu Stanfordovy univerzity. Jeho nejnovější kniha se jmenuje „Falešný poplach: Jak nás panika z klimatických změn stojí biliony, škodí chudým a nedaří se napravit planetu“.*

Inovace v oblasti zelené energie byly po tři desetiletí zanedbávány

Wind turbines spin behind a solar energy park near Prenzlau, Germany. PHOTO BY SEAN GALLUP/GETTY IMAGES FILES

Po tři desetiletí bojovali bojovníci za klima za to, aby fosilní paliva byla tak drahá, že se jich lidé budou muset vzdát. Jejich sen se stává skutečností: ceny energií se vymykají kontrole a brzy budou ještě horší. Přesto nejsme o nic blíže k vyřešení změny klimatu.

V loňském roce vzrostly náklady na energie v průmyslových zemích o [26 %](#) a v letošním roce vzrostou celosvětově o [dalších 50 %](#). Zatímco západní vlády obviňují rukou válku na Ukrajině, ceny již rostly kvůli klimatické politice, jejímž cílem je [omezit](#) investice do fosilních paliv. Od podpisu Pařížské dohody o klimatu v roce 2015 snížilo 1 200 největších světových energetických společností kapitálové investice do ropy a plynu o [více než dvě třetiny](#). Obrovský nárůst cen je nevyhnutelným důsledkem vytlačování stále většího množství energie ze stále více vyhladovělého systému.

Existují dva důvody, proč přístup klimatické politiky, která se snaží tlačit spotřebitele a podniky k odklonu od fosilních paliv pomocí prudkého růstu cen, způsobuje značnou bolest a málo se vyplatí v oblasti klimatu.

Za prvé, solární a větrná energie jsou stále schopny pokrýt pouze zlomek celosvětové potřeby elektřiny. I s obrovskými dotacemi a politickou podporou dodají solární a větrná energie v roce 2020 pouze [devět](#) procent celosvětové elektřiny. Vytápění, doprava a životně důležité průmyslové procesy představují mnohem větší spotřebu energie než elektřina. To znamená, že solární a větrná energie

dodává pouze [1,8](#) procenta celosvětových dodávek energie. Elektřina je přitom z těchto složek nejsnáze dekarbonizovatelná: v ekologizaci zbývajících čtyř pětín světové energie jsme zatím významně nepokročili.

Za druhé, i v bohatém světě je zřejmé, že jen málo lidí je ochotno zaplatit fenomenální cenu za dosažení nulových čistých emisí uhlíku. Prudce rostoucí ceny zvyšují energetickou chudobu v průmyslově vyspělých ekonomikách a ceny budou dále stoupat. Německo je na cestě vydat do roku 2025 [více než půl bilionu dolarů](#) na klimatickou politiku, přesto se mu podařilo snížit závislost na fosilních palivech pouze [z 84 % v roce 2000](#) na současných [77 %](#). [McKinsey](#) odhaduje, že přechod na nulové emise uhlíku bude Evropu stát 5,3 procenta jejího HDP v nízkoemisních aktivech ročně, což v případě Německa představuje [více než 200 miliard dolarů](#) ročně. To je více, než Německo ročně vydá na školství, policii, soudy a věznice dohromady.

Tvůrci politik v západních zemích nemohou pokračovat v prosazování drahých politik, aniž by to vyvolalo odezvu. S rostoucími cenami energií roste riziko nespokojenosti a sporů, jak se o tom přesvědčila Francie v souvislosti s protestním hnutím „žlutých vest“.

Pro nejchudší miliardy lidí jsou rostoucí ceny energií ještě závažnější, protože blokují cestu z chudoby a způsobují, že zemědělci si nemohou dovolit hnojiva, což ohrožuje produkci potravin. Bohatí lidé v bohatých zemích by možná byli schopni snášet bolest některých klimatických politik, ale rozvíjející se ekonomiky, jako je Indie, nebo země s nízkými příjmy v Africe si nemohou dovolit obětovat vymýcení chudoby a hospodářský rozvoj kvůli boji se změnou klimatu.

Globální neschopnost zelené energie konkurovat znamená, že svět zůstane závislý na fosilních palivech. Mezinárodní energetická agentura při analýze všech současných a slibovaných klimatických politik [zjistila](#), že fosilní paliva budou do roku 2050 stále zajišťovat dvě třetiny celosvětové spotřeby energie, což je jen mírný pokles ze současných 79 %.

A právě nedostatky zelené energie jsou důvodem, proč emise uhlíku stále [rostou](#). V loňském roce byly zaznamenány nejvyšší celosvětové emise v historii. Letos budou pravděpodobně opět vyšší. Politika v oblasti klimatu je zjevně nefunkční. Tím, že politici zvyšují cenu fosilních paliv, upřednostňují vůz před koněm. Místo toho musíme zelenou energii výrazně zlevnit a zefektivnit.

Lidstvo se při řešení jiných velkých problémů spoléhá na inovace. Znečištění ovzduší jsme nevyřešili tím, že jsme všechny donutili přestat jezdit autem, ale vynalezli jsme katalyzátor, který výrazně snižuje znečištění. Hlad jsme nesnížili tím, že jsme všem nařídili, aby jedli méně, ale díky zelené revoluci, která umožnila zemědělcům produkovat mnohem více potravin.

Přesto byly inovace v oblasti zelené energie po tři desetiletí zanedbávány. V roce 1980 vydával bohatý svět na nízkouhlíkové technologie více než [osm centů](#) z každých 100 dolarů HDP. Když se však klimatická politika zaměřila na zdražení fosilních paliv, výdaje na ekologický výzkum se snížily na polovinu, tedy na méně než čtyři centy z každých 100 dolarů.

Výzkumní pracovníci Kodaňského konsensu, včetně tří ekonomů, kteří získali Nobelovu cenu, [prokázali](#), že nejúčinnější možnou politikou v oblasti klimatu je pětinasobné zvýšení výdajů na ekologický výzkum a vývoj na 100 miliard dolarů ročně. To by bylo stále mnohem méně než [755 miliard dolarů](#), které svět jen v loňském roce vynaložil na současné často neefektivní zelené technologie.

Nevíme, kde dojde k průlomů. Mohl by přijít v oblasti jaderné energie, která může poskytovat spolehlivou energii po celý den, na rozdíl od přerušované sluneční nebo větrné energie, ale zůstává mnohem dražší než fosilní paliva. Díky dalšímu výzkumu a vývoji by jaderná energie „čtvrté

generace“ mohla nakonec poskytovat mnohem levnější a bezpečnější energii. Musíme však hledat průlomové objevy ve všech oblastech energetických technologií, od levnějšího solárního a větrného proudu s masivním a velmi levným skladováním až po těžbu CO₂, jadernou fúzi, biopaliva druhé generace a mnoho dalších potenciálních řešení.

Změnu klimatu nevyřešíme tím, že učiníme fosilní energii cenově nedostupnou, ale tím, že snížíme cenu ekologických technologií, aby na ně mohl přejít každý.

AUTOR: Bjorn Lomborg

[ZDROJ](#)

Překlad: David Formánek